

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: III.

Citation: Brandes, Edvard: "III.", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 30. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324075245088.pdf (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

III.

Anden Aften, 4de December 1884.

Først et Lejlighedsstykke: *En Audiens paa Slottet 1747.*

Hr. Emil Poulsen og Fru Eckardt leger Konge og Dronning. De taler et Kaudervælsk af Dansk, Tysk, Fransk og — Engelsk, da Dronning Louise 31hører hjemme i England. De er unge, smukke, meget forelskede — og ikke saa lidt skinsyge paa hinanden. Altsammen meget borgerligt og uden nogensomhelst historisk Kolorit. Dronningen bebrejder sin Mand, at han sværmer stærkt for en italiensk Sangerinde, og vil straffe ham derfor ved at opvække hans Skinsyge. Dertil benytter hun Holberg, som kommer i Audiens. Hun indbilder sin Mand, at hendes Elsker staar udenfor i Kabinettet. Døren aabnes, og ind træder den gamle Holberg i Hr. Olaf Poulsens Lignelse, bukkende og skrabende for Majestæterne.

Hvis nogen synes, at denne Handling ligner et Balletprogram, er det undskyldeligt. Stykket kunde godt være danset. Saa havde Holbergs utallige Rygbøjninger været taaleligere at betragte.

Dialogen var hist og her pudserlig, og det hele Stykke vidnede om dramatisk Rutine.

Dernæst opførtes *Den politiske Kandestøber* efter lang Hvile.

Naar Tilskuerne mødte med en vis Nysgerrighed, var det ikke for Hr. Olaf Poulsens Skyld. Hans Spil som Kandestøberdrengen er forlængst kendt og vurderet. Nej, Hovedinteressen knyttede sig til Hr. Emil Poulsen, som her skulde vove sig til en stor komisk Karakterrolle. Vilde hans Mangesidighed ogsaa slaa til paa dette Punkt? Kunde Ambrosius, Hamlet, Shylock ogsaa blive Herman v. Bremen?

32

Svaret maa desværre lyde benægtende. Nej, Hr. Poulsen formaaede det ikke. Man saa' Hamlet, Ambrosius, Shylock og mange andre, men af Kandestøberen intet Træk. Hr. Poulsen var saa tør som en Spandrem, og hans alvorlige men mislykkede Forsøg paa komisk Virkning tyngede Stykket ned.

Hvor var Haandværksmesteren henne, hans Væsen, Noder, Stemme, Opfattelse? Hr. Poulsen troede Slaget vundet, naar han sagde *inte* for ikke og *dyft* for dybt. Dog, Tilskuerne skal vide helt Besked om Mester Herman, kende ham ud og ind, naar de gaar hjem, og de maatte nøjes med en Maske. Hr. Poulsen talte med tragisk Patos, som havde v. Bremen ageret Borgmester og Raad sit hele Liv.

Man længtes under Skuespillerens larmende og klagende Tale snart efter lidt stille Lune, snart efter karakteristisk Finhed — og saa igen efter kaad Vittighed.

Fru Phister var Gedske og slog paa en Maade Rollen i to Stykker. Først var hun en sjælden brav og forstandig Haandværkskone — den borgerlige Dygtighed personificeret — og saa blev hun dernæst i de sidste Akter som Borgmesterinden et naragtigt og forvirret Menneske. Maaske har Fru Phister ment, at den pludselige Højhed virker saa forstyrrende paa en ellers sund Hjerne? Hun var ferm i begge Skikkelser.

33

Hr. Olaf Poulsen spillede Kandestøberdrengen fortræffeligt, dog uden stærk Originalitet, rustet med alle Traditionens opsparede Indfald. Henrik boltrede sig som en kaad Knøs paa Legepladsen og holdt Humøret oppe, selv hvor Stemningens Festflod langsomt sænkede sig til Ebbe. Især i femte Akt fik han kraftigt Tag i det allerede tilbagevigende Bifald.

Enkelte Biroller udførtes særdeles tilfredsstillende, men som Helhed havde Forestillingen mer af Pantomimens Løjer end af Komediens Lune. Man forbavsedes over alle de Pryglescener, Stykket indeholdt. Adskillige Tilskuere havde foretrukket en mere sjælfuld Kunst fremfor den legemlige Veltalenhed, der udfoldedes.